

opusdei.org

Clausura de l'Any Sacerdotal. Homilia de Benet XVI a la Santa Missa

Homilia de Benet XVI
pronunciada durant la Santa
Missa celebrada per clausurar
l'Any Sacerdotal.

26/06/2010

Benvolguts germans en el ministeri
sacerdotal,

Benvolguts germans i germanes,

L'Any Sacerdotal que hem celebrat, 150 anys després de la mort del sant Rector d'Ars, model del ministeri sacerdotal en els nostres dies, arriba al final. Ens hem deixat guiar pel Rector d'Ars per a comprendre novament la grandesa i la bellesa del ministeri sacerdotal. El sacerdot no és simplement algú que té un ofici, com aquells que tota societat necessita perquè puguin acomplir-se en ella determinades funcions. Al contrari, el sacerdot fa el que cap ésser humà no pot fer per ell mateix: pronunciar en nom de Crist la paraula d'absolució dels nostres pecats, canviant així, a partir de Déu, la situació de la nostra vida.

Pronuncia sobre les ofrenes del pa i el vi les paraules d'acció de gràcies de Crist, que són paraules de transubstanciació, paraules que el fan present a ell mateix, el Ressuscitat, el seu cos i la seva sang, transformant així els elements del món; són paraules que obren el món

a Déu i l'uneixen a ell. Per tant, el sacerdocí no és un simple «ofici», sinó un sacrament: Déu es val d'un home amb les seves limitacions per estar, a través d'ell, present entre els homes i actuar en favor seu. Aquesta audàcia de Déu, que s'abandona a les mans d'éssers humans; que, fins i tot coneixent les nostres debilitats, considera els homes capaços d'actuar i presentar-se en lloc seu, aquesta audàcia de Déu és realment la grandesa més gran que s'oculta en la paraula sacerdocí.

Que Déu ens consideri capaços d'això; que per a això cridi al seu servei homes i, així, s'uneixi a ells des de dins, això és el que en aquest any hem volgut novament considerar i comprendre. Volíem despertar l'alegria que Déu estigui tan a prop nostre, i la gratitud pel fet que ell es confiï a la nostra debilitat; que ens guiï i ens ajudi dia rere dia. Volíem també, així, ensenyar novament als

joves que aquesta vocació, aquesta comunió de servei per Déu i amb Déu, existeix; més encara, que Déu està esperant el nostre «sí». Junt amb l'Església, hem volgut destacar novament que hem de demanar a Déu aquesta vocació. Demanem treballadors per als sembrats de Déu, i aquesta pregària a Déu és, al mateix temps, una crida de Déu al cor de joves que es considerin capaços d'això mateix per a què Déu els creu capaços. Era d'esperar que a l'«enemic» no li agradés que el sacerdoci brillés novament; ell s'hauria estimat més veure'l desaparèixer, perquè per fi Déu hauria estat expulsat del món. I així ha passat que, precisament en aquest any d'alegria pel sagrament del sacerdoci, han sortit a la llum els pecats dels sacerdots, sobretot l'abús als infants, en el qual el sacerdoci, que du a terme la sol·licitud de Déu pel bé de l'home, es converteix en el contrari. També nosaltres demanem

perdó insistentment a Déu i a les persones afectades, mentre prometem que volem fer tot el que sigui possible perquè un abús com aquest no torni a succeir mai; que en l'admissió al ministeri sacerdotal i en la formació que el prepara farem tot el que es pugui per a examinar l'autenticitat de la vocació; i que volem acompanyar encara més els sacerdots en el seu camí, perquè el Senyor els protegeixi i els custodïi en les situacions doloroses i en els perills de la vida.

Si l'Any Sacerdotal hagués estat una glorificació dels nostres èxits humans personals, hauria estat destruït per aquests fets. Però, per a nosaltres, es tractava precisament, contràriament, de sentir-nos agraïts pel do de Déu, un do que es porta en «gerres de terrissa», i que una vegada i una altra, a través de tota la debilitat humana, fa visible el seu amor en el món. Així, considerem allò que s'ha

esdevingut com una tasca de purificació, una ocupació que ens acompanya cap al futur i que ens fa reconèixer i estimar encara més el gran do de Déu. D'aquesta manera, el do es converteix en el compromís de respondre al valor i la humilitat de Déu amb el nostre valor i la nostra humilitat. La paraula de Crist, que hem entonat com a cant d'entrada en la litúrgia, pot dir-nos en aquest moment el que significa fer-se i ser sacerdots: «Accepteu el meu jou i feu-vos deixebles meus, que sóc benèvol i humil de cor» (Mt 11,29).

Celebrem la festa del Sagrat Cor de Jesús i amb la litúrgia fem un cop d'ull, per dir-ho d'alguna manera, dins el cor de Jesús, que en morir va ser traspassat per la llança del soldat romà. Sí, el seu cor està obert per nosaltres i davant nostre; i amb això ens ha obert el cor de Déu mateix. La litúrgia interpreta per a nosaltres el llenguatge del cor de Jesús, que parla

sobretot de Déu com a pastor dels homes, i així ens manifesta el sacerdoci de Jesús, que està arrelat en l'íntim del seu cor; d'aquesta manera, ens indica el fonament perenne, així com el criteri vàlid de tot ministeri sacerdotal, que ha d'estar sempre ancorat en el cor de Jesús i ser viscut a partir d'ell. Voldria meditar avui, sobretot, els textos amb què l'Església orant respon a la paraula de Déu proclamada en les lectures. En aquests cants, paraula i resposta es compenetren.

Per una banda, estan trets de la Paraula de Déu, però, per una altra, són ja al mateix temps la resposta de l'home a aquesta Paraula, resposta en què la Paraula mateixa es comunica i entra en la nostra vida. El més important d'aquests textos en la litúrgia d'avui és el Salm 23 [22] —«El Senyor és el meu pastor»—, en el qual l'Israel orant acull

l'autorevelació de Déu com a pastor, fent d'això l'orientació per a la seva vida mateixa. «El Senyor és el meu pastor, no em manca res.» En aquest primer verset s'expressen alegria i gratitud perquè Déu és present i té cura de nosaltres. La lectura del Llibre d'Ezequiel comença amb el mateix tema: «Jo mateix buscaré les meves ovelles i en faré el recompte» (Ez 34,11). Déu cuida personalment de mi, de nosaltres, de la humanitat. No m'ha deixat sol, extraviat a l'univers i en una societat davant la qual un se sent cada cop més desorientat. Ell cuida de mi. No és un Déu llunyà, per al qual la meua vida no compta gairebé gens. Les religions del món, pel que podem veure, han sabut sempre que, en última anàlisi, hi ha un sol Déu. Però aquest Déu era llunyà. Abandonava aparentment el món a altres potències i forces, a altres divinitats, amb les quals calia arribar a un acord. El Déu únic era bo, però llunyà. No constituïa un

perill, però tampoc oferia ajuda. Per tant, no calia ocupar-se'n. Ell no dominava. Estranyament, aquesta idea va ressorgir en la Il·lustració.

S'acceptava, doncs, que el món pressuposa un Creador. Aquest Déu, però, hauria construït el món per a després retirar-se'n. Ara el món té un conjunt de lleis pròpies segons les quals es desenvolupa, i en les quals Déu no intervé, no pot intervenir.

Déu és només un origen remot.

Molts, potser, tampoc desitjaven que Déu es preocupés d'ells. No volien que Déu els molestés. Però allí on la proximitat de l'amor de Déu es percep com a molèstia, l'ésser humà se sent malament. És bonic i

consolador saber que hi ha una persona que m'estima i em cuida.

Però és molt més decisiu que existeixi aquest Déu que em coneix, m'estima i es preocupa per mi.

«Conec les meves ovelles i elles em coneixen a mi» (Jn 10,14), diu

l'Església abans de l'evangelí amb una paraula del Senyor. Déu em coneix, es preocupa de mi. Aquest pensament hauria de proporcionar-nos realment alegria.

Deixem que penetri intensament en el nostre interior. En aquest moment comprenem també què significa: Déu vol que nosaltres, com a sacerdots, en un petit punt de la història, compartim les seves preocupacions pels homes. Com a sacerdots, volem ser persones que, en comunió amb el seu amor pels homes, cuidem d'ells, els fem experimentar en el concret aquesta atenció de Déu. I, pel que fa a l'àmbit que se li confia, el sacerdot, junt amb el Senyor, hauria de poder dir: «Conec les meves ovelles i elles em coneixen a mi.» Conèixer, en el sentit de la Sagrada Escriptura, mai no és només un saber exterior, com es coneix el número de telèfon d'una persona. Conèixer significa estar interiorment a prop de l'altre.

Estimar-lo. Nosaltres hauríem de mirar de «conèixer» els homes de part de Déu i amb vista a Déu; hauríem de mirar de caminar amb ells per la via de l'amistat de Déu.

Tornem al Salm. Allí es diu: «Em guia pels camins segurs per l'amor del seu nom. Ni quan passo per barrancs tenebrosos no tinc por de res, perquè us tinc vora meu; la vostra vara de pastor m'asserena i em conforta» (23 [22], 3s). El pastor mostra el camí correcte als qui li estan confiats. Els precedeix i guia. Diguem-ho d'una altra manera: el Senyor ens mostra com es realitza de manera justa el nostre ser homes. Ens ensenya l'art de ser persona. ¿Què he de fer per a no arruïnar-me, per a no malgastar la meva vida amb la falta de sentit?

En efecte, aquesta és la pregunta que tot home ha de plantejar-se i que serveix per a qualsevol període de la vida. Quanta foscor hi ha al voltant

d'aquesta pregunta en el nostre temps! Sempre torna a la nostra ment la paraula de Jesús, que tenia compassió pels homes, perquè estaven com ovelles sense pastor. Senyor, tingueu pietat també de nosaltres. Mostreu-nos el camí. Sabem per l'evangelí que ell és el camí. Viure amb Crist, seguir-lo, això significa trobar el camí segur, perquè la nostra vida tingui sentit i perquè un dia puguem dir: «Sí, viure ha estat quelcom bo.» El poble d'Israel estava i està agraït a Déu, perquè ha mostrat en els manaments el camí de la vida. El gran salm 119 (118) és una expressió d'alegria per aquest fet: nosaltres no caminem a les palpentes per la foscor. Déu ens ha mostrat quin és el camí, com podem caminar de manera justa. La vida de Jesús és una síntesi i un model viu del que afirmen els manaments. Així comprenem que aquestes normes de Déu no són cadenes, sinó el camí que ell ens indica. Podem estar alegres

per elles i perquè en Crist són davant nostre com una realitat viscuda. Ell mateix ens fa feliços. Caminant al costat de Crist tenim l'experiència de l'alegria de la Revelació, i com a sacerdots hem de comunicar a la gent l'alegria que ens hagi mostrat el camí just de la vida.

Després ve una paraula referida als «barrancs tenebrosos», a través dels quals el Senyor guia l'home. El camí de cadascun de nosaltres ens portarà un dia als camins tenebrosos de la mort, on ningú no ens pot acompanyar. I ell serà allí. Crist mateix ha descendit a la nit fosca de la mort. Tampoc allí no ens abandona. També allí ens guia. «Si m'ajeia als inferns, també us hi trobo», diu el salm 139 (138). Sí, esteu present també en l'última fatiga, i així el salm responsorial pot dir: també allí, en els barrancs tenebrosos, no tinc por de res. Això no obstant, parlant dels barrancs

tenebrosos, podem pensar també en els barrancs tenebrosos de les temptacions, del descoratjament, de la prova, que tota persona humana ha de travessar. També en aquests barrancs tenebrosos de la vida ell hi és. Senyor, en la foscor de la temptació, en les hores de la foscor, en què totes les llums semblen apagar-se, mostreu-me que hi sou. Ajudeu-nos a nosaltres, sacerdots, perquè puguem ser al costat de les persones que en aquestes nits fosques ens han estat confiades, perquè puguem mostrar-los la vostra llum.

«La vostra vara de pastor m'asserena»: el pastor necessita la vara contra les bèsties salvatges que volen atacar el ramat; contra els saltejadors que cerquen el seu botí. Al costat de la vara hi ha la gaiata, que sosté i ajuda a travessar els llocs difícils. Les dues coses entren dins el ministeri de l'Església, el ministeri

del sacerdot. També l'Església ha d'utilitzar la vara del pastor, la vara amb què protegeix la fe contra els farsants, contra les orientacions que són, en realitat, desorientacions. En efecte, l'ús de la vara pot ser un servei d'amor. Avui veiem que no es tracta d'amor, quan es toleren comportaments indignes de la vida sacerdotal. Com tampoc es tracta d'amor si es deixa proliferar l'heretgia, la tergiversació i la destrucció de la fe, com si nosaltres inventéssim la fe autònomament, com si ja no fos un do de Déu, la perla preciosa que no deixem que ens arrenquin. Al mateix temps, però, la vara contínuament ha de transformar-se en la gaiata del pastor, gaiata que ajudi els homes a poder caminar per camins difícils i seguir Crist.

Al final del salm es parla de la taula parada, del perfum amb què s'ungeix el cap, de la copa que es vessa, de

viure a la casa del Senyor. En el salm, això mostra sobretot la perspectiva del goig per la festa d'estar amb Déu al temple, de ser hostatjats i servits per ell mateix, de poder habitar a casa seva. Per a nosaltres, que resem aquest salm amb Crist i amb el seu cos, que és l'Església, aquesta perspectiva d'esperança ha adquirit una amplitud i profunditat encara més gran. Veiem en aquestes paraules, per dir-ho d'alguna manera, una anticipació profètica del misteri de l'eucaristia, en la qual Déu mateix ens invita i se'ns ofereix com a aliment, com aquell pa i aquell vi exquisit que són l'única resposta última a la fam i a la set interior de l'home. ¿Com podem no alegrar-nos d'estar invitats cada dia a la mateixa taula de Déu i habitar a casa seva? ¿Com podem no estar alegres per haver rebut d'ell aquest manament: «Feu això, que és el meu memorial»? Alegres perquè ell ens ha permès parar la taula de Déu per als homes,

oferir-los el seu cos i la seva sang,
oferir-los el do preciós de la seva
mateixa presència. Sí, podem pregar
plegats amb tot el cor les paraules del
salm: «La vostra bondat i el vostre
amor m'acompanyen tota la vida»
(23 [22],6).

Per últim, vegem breument els dos
cants de comunió suggerits avui per
l'Església en la seva litúrgia. En
primer lloc hi ha la paraula amb què
sant Joan conclou el relat de la
crucifixió de Jesús: «Un dels soldats li
traspassà el costat amb un cop de
llança, i a l'instant en va sortir sang i
aigua» (Jn 19,34). El cor de Jesús és
traspassat per la llança. S'obre, i es
converteix en una font: l'aigua i la
sang que brollen al·ludeixen als dos
sagraments fonamentals de què viu
l'Església: el baptisme i l'eucaristia.
Del costat traspassat del Senyor, del
seu cor obert, brolla la font viva que
raja a través dels segles i edifica
l'Església. El cor obert és font d'un

nou riu de vida; en aquest context, Joan certament ha pensat també en la profecia d'Ezequiel, que veu brollar del nou temple un riu que dóna fecunditat i vida (cf. Ez 47): Jesús mateix és el nou temple, i el seu cor obert és la font d'on brolla un riu de vida nova, que se'ns comunica en el baptisme i en l'eucaristia.

La litúrgia de la solemnitat del Sagrat Cor de Jesús, però, preveu com a cant de comunió una altra paraula, afí a aquesta, extreta de l'evangelí de Joan: «Si algú té set, que vingui a mi; el qui creu en mi, que begui. Perquè diu l'Escriptura: Del seu interior brollaran rius d'aigua viva» (Jn 7,37-38). En la fe bevem, per dir-ho d'alguna manera, de l'aigua viva de la paraula de Déu. Així, el creient es converteix ell mateix en una font que dóna aigua viva a la terra resseca de la història. Ho veiem en els sants. Ho veiem en Maria que, com gran dona de fe i d'amor, s'ha convertit al llarg

dels segles en font de fe, d'amor i de vida. Cada cristià i cada sacerdot haurien de transformar-se, a partir de Crist, en font que comunica vida als altres. Hauríem de donar l'aigua de la vida a un món assedegat.

Senyor, us donem gràcies perquè ens heu obert el vostre cor; perquè en la vostra mort i resurrecció us heu convertit en font de vida. Feu que siguem persones vives, vives per la vostra font, i doneu-nos la capacitat de ser també nosaltres font, de manera que puguem donar aigua viva al nostre temps. Us agraïm la gràcia del ministeri sacerdotal. Senyor, benïu-nos i beneïu tots els homes d'aquest temps que estan assedegats i a la recerca. Amén.

de-lany-sacerdotal-homilia-de-benet-
xvi-a-la-santa-missa/ (15/08/2025)